

Boj proti nenávisným prejavom

Všeobecné politické odporúčanie ECRI č. 15: Kľúčové Témy

”Nenávisné prejavy predstavujú vážne nebezpečenstvo pre súdržnosť emokratckej spoločnosti, ochranu ľudských práv a právny štát.

Opatrenia na boj proti nenávisným prejavom by mali slúžiť na ochranu jednotlivcov a skupín osôb a nie na obhajobu konkrétneho presvedčenia, ideológie alebo náboženstva.

Obmedzovanie nenávisných prejavov by sa nemalo zneužívať na umlčanie menších a na potlačanie kritiky oficiálnej politiky, politickej opozície alebo náboženskej viery.“

KLÚČOVÉ POSOLSTVO

— Aby boli opatrenia proti nenávisným prejavom účinné, je nevyhnutné

- ▶ uznávať zásadný význam slobody prejavu, tolerance a rešpektovania rovnakej dôstojnosti;
- ▶ identifikovať podmienky napomáhajúce šírenie nenávisných prejavov a prijať primerané opatrenia na ich odstránenie;
- ▶ zapájať a zaangažovať popri verejných subjektoch aj široký okruh súkromných a mimovládnych aktérov.

VYBRANÉ ODPORÚČANIA

1. Zvyšovať povedomie verejnosti o dôležitosti rešpektovania pluralizmu a nebezpečenstve nenávisných prejavov a zároveň preukazovať nepravdivosť a neprijateľnosť ich východísk prostredníctvom

- ▶ boja proti dezinformáciám, vytváraniu negatívnych stereotypov a stigmatizácii;
- ▶ vypracúvania špecifických vzdelávacích programov pre deti, mladých ľudí, verejných činiteľov a širokú verejnosť;
- ▶ podporovania mimovládnych organizácií, orgánov pre rovnosť a národných ľudskoprávných inštitúcií bojujúcich proti nenávisným prejavom;
- ▶ povzbudzovania verejných činiteľov, aby promptne reagovali na nenávisné prejavy, a aby ich nielen odsúdili, ale snažili sa tiež posilňovať hodnoty, ktoré sú týmito prejavmi ohrozené.

2. Poskytovať podporu tým, proti ktorým sú nenávisné prejavy namierené, tak individuálne ako aj kolektívne, prostredníctvom

- ▶ úsilia o to, aby sa týmto osobám pomohlo prostredníctvom poradenstva a usmerňovania vyrovnáť sa s prežitou traumou a pocitom potupenia;
- ▶ zabezpečenia, aby sa tieto osoby oboznámili o svojim právom dosiahnuť nápravu a aby mali možnosť toto právo uplatňovať;
- ▶ povzbudzovania a pomoci týmto osobám, aby nahlasovali nenávisné prejavy a aby tieto prejavy nahlasovali aj iné osoby, ktoré sú ich svedkami;
- ▶ ukladania sankcií za zlé alebo obťažujúce zaobchádzanie voči každému, kto sa sťažoval na nenávisný prejav alebo ho oznámil.

3. Podporovať samoreguláciu verejných a súkromných inštitúcií (vrátane volených orgánov, politických strán, vzdelávacích inštitúcií a kultúrnych a športových organizácií) ako prostriedok boja proti nenávisťným prejavom prostredníctvom

- ▶ nabádania na prijímanie kódexov správania umožňujúcich pozastaviť činnosť alebo ukladať iné sankcie za porušenie ich ustanovení a zabezpečenia ich účinného uplatňovania;
- ▶ nabádania politických strán na podpis Charty európskych politických strán za nerasistickú spoločnosť;
- ▶ podpory monitorovania dezinformácií, vytvárania negatívnych stereotypov a stigmatizácie.

FAKTY A ZISTENIA

„Pri monitorovaní jednotlivých krajín komisia ECRI okrem iného zistila... explicitné zverejňovanie jednoznačne rasistického obsahu v niektorých médiách, velebenie nacizmu a popieranie holokaustu, používanie urážlivého jazyka a stereotypov vo vzťahu ku konkrétnym menšinám a znevažujúce poznámky na uliciach, v školách a v obchodoch na adresu ich príslušníkov, ako aj reálne výzvy na použitie násilia proti nim, a určité kampane proti používaniu menšinových jazykov ... nenávisťné prejavy nie sú len tie, ktoré sú extrémistické a sú mimo hlavného prúdu. Ukazuje sa, že používanie hrubého jazyka v mnohých parlamentoch a predstaviteľmi štátu prispieva k verejnému diskurzu, ktorý je čoraz urážlivejší a netolerantnejší... Zaznamenali sa aj pokusy verejných činiteľov ospravedlňovať existenciu predsudkov a intolerancie voči určitým skupinám, čo má za následok ich pretrvávajúce a posilňovanie. Takéto explicitné však nemusia byť všetky nenávisťné prejavy, pretože v niektorých publikovaných textoch sa na šírenie predsudkov a nenávisť používa „kódovaný“ jazyk.“ Dôvodová správa k Všeobecnému politickému odporúčaní ECRI č. 15.

„Internet sa stal dôležitým nástrojom na podporu rasizmu a intolerancie. Nenávisťné prejavy prostredníctvom sociálnych médií sa rýchlo šíria a majú potenciál osloviť oveľa širšie publikum, než aké mohli predtým osloviť extrémistické tlačové médiá.“ Výročná správa ECRI 2014

4. Vysvetliť zodpovednosť za šírenie nenávisťných prejavov podľa civilného a správneho práva rešpektujúc právo na slobodu prejavu a názoru prostredníctvom

- ▶ ustanovenia osobitnej zodpovednosti šíriteľov nenávisťných prejavov, poskytovateľov internetových služieb, webových fór a hostiteľov, on-line sprostredkovateľov, platforiem sociálnych médií, moderátorov blogov a ďalších osôb v podobných pozíciách;
- ▶ zabezpečenia dostupnosti právomoci, podliehajúcej povoleniu alebo súhlasu súdu, požiadať o odstránenie nenávisťných prejavov z materiálov prístupných na internete, zablokovať stránky obsahujúce nenávisťné prejavy, zakázať šírenie nenávisťných prejavov a vyžiadať si zverejnenie totožnosti ich šíriteľov;
- ▶ zabezpečenia možnosti dovolávať sa týchto práv tými, proti ktorým sú nenávisťné prejavy namierené, orgánmi pre rovnosť, národnými ľudskoprávnymi inštitúciami a relevantnými mimovládnyimi organizáciami.

ECRI – UŽITOČNÉ ODKAZY

ECRI General Policy recommendation No. 15 Combating Hate Speech (*Všeobecné politické odporúčanie ECRI č. 15 o boji proti nenávisťným prejavom*)

<http://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC-15-2016-015-ENG>

ECRI General Policy Recommendation No. 7 National legislation to combat racism and racial discrimination (*Všeobecné politické odporúčanie ECRI č. 7 o vnútroštátnej legislatíve na boj proti rasizmu a rasovej diskriminácii*)

<http://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC-07-2003-008-ENG>

ECRI General Policy recommendation No. 6 Combating the dissemination of racist, xenophobic and antisemitic material via the Internet (*Všeobecné politické odporúčanie ECRI č. 6 o boji proti šíreniu rasistických, xenofóbnych a antisemitských materiálov prostredníctvom internetu*)

<http://hudoc.ecri.coe.int/eng?i=REC-06-2001-001-ENG>

Dodatkový protokol k Dohovoru Rady Európy o počítačovej kriminalite

<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168008160f>

The European Commission's Code of Conduct on Countering Illegal Hate Speech Online (*Kódex správania Európskej komisie v oblasti boja proti nezákonnému prejavu nenávisť na internete*)

http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf